[2019] 11 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 363

ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਅਤੇ ਐਨਰ ਵੀ.

ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (2009 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2448) 16 ਅਗਸਤ, 2019

[ਆਰ. ਭਾਨੂਮਥੀ ਅਤੇ ਏ. ਐੱਸ. ਬੋਪੰਨਾ, ਜੇ. ਜੇ.]

ਦੰਡ ਕੋਡ, 1860: ਸ.302 r/w ਸ. 34 – ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਉਮਰ ਕੈਦ-ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਕੇਸ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਮੰਦਭਾਗੇ ਦਿਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ. 1 ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ. ਸਮੇਤ ਪੰਜ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਫਰਸਾ (ਕੁਹਾੜੀ) ਨਾਲ ਲੈਸ। 2 ਰਾਈਫਲਾਂ ਅਤੇ ਡੰਡੇ ਨਾਲ ਲੈਸ ਪੀੜਤ-ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਆਇਆ-ਅਪੀਲ ਨੰ. 1 ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਫਰਸਾ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ-ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਹੜੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਭੱਜਿਆ-ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਘਰ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ' ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਚਾਰ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਫੜ ਲਿਆ-ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਕੰਨ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ-ਅਪੀਲ ਨੰ. 2 ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਗਈ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਪਿੱਠ' ਤੇ ਲੱਗੀ-ਅਪੀਲ ਨੰ. 1 ਦੋਸ਼ੀ ਨੰ. ਤੋਂ ਬੰਦੂਕ ਲੈ ਲਈ। 3 ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾ ਦਿੱਤੀ-ਜਦੋਂ ਪਿੰਡ ਵਾਲੇ ਆਏ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਭੱਜ ਗਏ-ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1 ਅਤੇ 2 ਅਧੀਨ S. 302 ਆਰ/ਡਬਲਯੂ ਐਸ. 34 ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ-ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਪੀਡਬਲਯੂ-1-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ (ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਪਤਨੀ) ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਸਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਦਾਲਤ ਐਸ. 34 ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਲਈ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਬੰਦੂਕ

ਦੀ ਗੋਲੀ ਨਾਲ ਹੋਈਆਂ ਸੱਟਾਂ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਈ ਸੀ, ਅਪੀਲ ਉੱਤੇ ਦੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ: ਐਸ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦੇਣ ਲਈ। 34, ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੰਮ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ-ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਖਾਸ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ; ਅਤੇ ਉਸ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਅਪਰਾਧ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਨਿਰੰਤਰ ਸਬੂਤ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ-ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਨੰਬਰ 2 ਰਾਈਫਲ ਨਾਲ ਲੈਸ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ-ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸਾਬਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਐਸ. 302 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਐਸ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਕੇ ਸਹੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 34 – ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਅਪੀਲ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤ ਨੇ

ਰੱਖਿਆ: 1.ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬੰਦੂਕ ਦੀ ਗੋਲੀ ਦੀ ਸੱਟ ਲੱਗੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਪਿੱਠ ਉੱਤੇ ਡੇਢ ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਦਾ ਗੋਲ ਛੇਕ ਹੈ। ਪੀਡਬਲਯੂ-15-ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਇੱਕ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। 12 ਬੋਰ ਕਾਰਟ੍ਰੀਜ ਅਤੇ ਇੱਕ। 12 ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਖੋਖਾ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪੀਡਬਲਯੂ-15 ਨੇ ਦੋ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਵੀ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਜੋ ਬੰਦੂਕ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਬਦਬੂ ਛੱਡ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਸਮੱਗਰੀ ਵਸਤੂਆਂ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਮੈਮੋ ਤਹਿਤ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 (ਬਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ), ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਬੰਦੂਕ ਨਾਲ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਸੀ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਵਾਹ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਕਿਸ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਬੰਦੂਕ ਨਾਲ

ਗੋਲੀ ਮਾਰੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਹੀ ਮੰਨਿਆ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਸਬੂਤ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 11] [368- ਜੀ-ਐਚ; 369- ਏ-ਬੀ]

2. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਬੰਦੂਕ ਨਾਲ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੰਮ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ (i) ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ; ਅਤੇ (ii) ਉਸ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ, ਅਪਰਾਧ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਤੁਰੰਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਨਿਰੰਤਰ ਸਬੂਤ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ 1,2,6 ਅਤੇ 7. ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਰਾਈਫਲ ਨਾਲ ਲੈਸ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਇਰਾਦਾ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ। ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ. 2 ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸਾਬਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਤਹਿਤ ਉਸ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸਹੀ ਸੀ।

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲੈ ਕੇ ਇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ। ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ

ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਪਾਰਸ 12-13] [369- ਬੀ-ਐਫ਼]

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾਃ 2009 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2448.

ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਜਬਲਪੁਰ ਬੈਂਚ, ਗਵਾਲੀਅਰ ਦੇ 1995 ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 275 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਨਾਗੇਂਦਰ ਰਾਏ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਰਾਜੇਸ਼, ਵਕੀਲ। ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ। ਰਾਹੁਲ ਕੌਸ਼ਿਕ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਭੁਵਨੇਸ਼ਵਰੀ ਪਾਠਕ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਿਲਪੀ ਸੱਤਿਆਪ੍ਰਿਆ ਸੱਤਿਆਮ, ਸਿਧਾਰਥ ਚੱਕਰਵਰਤੀ (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਵਰੂਪਮਾ ਚਤੁਰਵੇਦੀ ਲਈ), ਵਕੀਲ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ.

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਆਰ. ਭਾਨੂਮਥੀ, ਜੇ.

1. ਇਹ ਅਪੀਲ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ 1995 ਵਿੱਚ ਗਵਾਲੀਅਰ ਬੈਂਚ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ (ਆਈ. ਡੀ. 1) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ (ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 6 ਅਤੇ 5) ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ 5,000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਸੀ।

2. ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਖੇਪ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨਃ -

08.01.1984 ਉੱਤੇ ਲਗਭਗ 10 ਵਜੇਃ 00 ਸਵੇਰੇ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ-ਸੁਭਦਰਾ (ਪੀਡਬਲਯੂ-1), ਮ੍ਰਿਤਕ ਰਾਮ ਔਤਰ ਦੀ ਪਤਨੀ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਖਾਣਾ ਬਣਾ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਰਾਮ ਔਤਰ ਖਾਣਾ ਖਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਖਾਣਾ ਖਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮ੍ਰਿਤਕ ਘਰ ਦੇ ਵਿਹੜੇ

ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਲਈ ਗਿਆ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਕੁਹਾੜੀ ਸੀ, ਵਿਹੜੇ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਅਤੇ ਰਾਈਫਲਾਂ ਅਤੇ ਡੰਡੇ ਨਾਲ ਲੈਸ ਪੰਜ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਇੱਕ ਗੁਆਂਢੀ ਕੇਦਾਰ ਸੇਠ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੀ ਉੱਥੇ ਸੀ। ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਰਾਮ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਓਟਾਰ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਉੱਤੇ ਫਰਸਾ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਹੜੇ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਭੱਜਿਆ। ਕੇਦਾਰ ਸੇਠ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਚਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਫੜ ਲਿਆ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ No.1-Rameshwar ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ No.1-Ram ਭਰੋਸੀ ਉੱਥੇ ਆਏ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮਾਂ ਤੇਜਬਾਈ ਨੇ ਆ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਰਾਮ ਔਤਰ 'ਤੇ ਲੇਟ ਗਈ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਤੇਜਬਾਈ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੇਜਬਾਈ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਤੋਂ ਫਰਸਾ ਫੜਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕੰਨ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸੱਟ ਲੱਗ ਗਈ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਅਤੇ ਰਾਮ ਭਰੋਸੇ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਫੜ ਲਿਆ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਬਲਰਾਮ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਰਾਮ ਔਤਰ ਉੱਤੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਜੋ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਪਿੱਠ ਉੱਤੇ ਲੱਗੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਮ੍ਰਿਤਕ ਹੇਠਾਂ ਡਿੱਗ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬੰਦੂਕ ਦੀ ਗੋਲੀ ਨਾਲ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਬੰਦੂਕ ਲੈ ਕੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਰਾਮ ਔਤਰ 'ਤੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਮ੍ਰਿਤਕ ਰਾਮ ਔਤਰ ਨੂੰ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਪਿੰਡ ਵਾਲੇ ਆਏ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਏ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਪਤਨੀ ਪੀਡਬਲਯੂ-1-ਸੁਭਦਰਾ ਵੱਲੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 452,147,148,302,302 ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਧਾਰਾ 149 ਅਤੇ ਐੱਮ. ਪੀ. ਦਾਕਾਇਤੀ ਔਰ ਵਜਾਪਰਨ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਖੇਤਰ ਅਧਿਨੀਅਮ, 1981 ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਅਤੇ 13 ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਮਾਮਲੇ' ਚ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

3. ਡਾ. ਪੀ. ਐੱਸ. ਤੋਮਰ, ਪੀਡਬਲਯੂ-10 ਨੇ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਰਾਮ ਔਤਰ ਦੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਉੱਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਸਨਃ -

(i) ਰੀੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਡੀ ਦੇ ਮੱਧ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਡੇਢ ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਦਾ ਇੱਕ ਸਰਕੂਲਰ ਛੇਕ;

(ii) ਮਾਸਪੇਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸੱਟ;

(iii) ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਰੀੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਡੀ ਟੁੱਟ ਗਈ ਸੀ;

(iv) ਹੇਠਲੇ ਖੂਨ ਦੀ ਨਾੜੀ ਵਿੱਚ ਸੱਟ ਲੱਗੀ ਸੀ।

ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਰੀੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਡੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੰਜ ਗੋਲੀਆਂ ਮਿਲੀਆਂ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਨੂੰ ਸੀਲ ਕਰ ਕੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪੀਡਬਲਯੂ-10 ਨੇ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ (Ex.P6) ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਸੱਟਾਂ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਅਤੇ ਸੱਟ ਨੰਬਰ 1 ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ No.1-Rameshwar ਨੂੰ 23.04.1984 ਉੱਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਉੱਤੇ, ਉਸ ਨੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਨਾਲ Ex.-P7-ਜ਼ਬਤ ਮੈਮੋ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੋਨਾਡ ਵਿੱਚ ਕੁਹਾੜੀ ਬਰਾਮਦ ਹੋਈ। ਜਾਂਚ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਚਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

4. ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਪਤਨੀ ਪੀਡਬਲਯੂ-1-ਸੁਭਦਰਾ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਿਤਾ ਪੀਡਬਲਯੂ-2-ਰਾਮ ਨਾਰਾਇਣ, ਪੀਡਬਲਯੂ-6-ਕਟੋਰੀ ਬਾਈ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-7-ਰਾਮ ਗੋਪਾਲ ਅਤੇ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਡਾਕਟਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਰਕਾਰੀ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਸਬੂਤ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਉੱਤੇ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਸਬੂਤ ਦੀ ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ No.1-Rameshwar ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਉੱਤੇ ਕੁਹਾੜੀ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਥਾਪਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਨਾਲ

ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਅਤੇ 5,000 ਰੁਪਏ ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਐੱਮ. ਪੀ. ਦਕਾਇਤੀ ਅਤੇ ਵਿੱਪਹਰਣ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਖੇਤਰ ਅਧਿਨੀਅਮ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ ਕਿਸੇ ਡਕੈਤ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

5. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਲਈ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਬੰਦੂਕ ਦੀ ਗੋਲੀ ਨਾਲ ਹੋਈਆਂ ਸੱਟਾਂ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਈ ਹੈ, ਦੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ। ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਨ।

6. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ.1-Rameshwar ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ।

7. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਅਸੀਂ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਨਾਗੇਂਦਰ ਰਾਏ ਦੀ ਦਲੀਲ ਸੁਣੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਰਾਹੁਲ ਕੌਸ਼ਿਕ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ

ਨੂੰ ਵੀ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

8. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ No.2-Balaram। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਸੰਗੀਤ ਸਮਾਰੋਹ ਜਾਂ ਮਨ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ। ਪੀਡਬਲਯੂ-1-ਸੁਭਦਰਾ, ਪੀਡਬਲਯੂ-2-ਰਾਮ ਨਾਰਾਇਣ, ਪੀਡਬਲਯੂ-6-ਕਟੋਰੀ ਬਾਈ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-7-ਰਾਮ ਗੋਪਾਲ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਅਸੰਗਤ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਅਧਾਰ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਾਲਾ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਫੈਸਲਾ (ਆਈਡੀ1) ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹੈ।

9. ਜਵਾਬਦੇਹ-ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਸਹੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। 10. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਦੇ ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਦੇਹਾਤੀ ਨਲਿਸ਼ੀ (ਐਕਸ.-ਪੀ1) ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਹੈ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਕਸ.-ਪੀ1- ਦੇਹਾਤੀ ਨਲਿਸ਼ੀ ਵਿੱਚ, ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਤਿੰਨ ਗੋਲੀਆਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ-ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਦੁਆਰਾ, ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਬਲਰਾਮ ਦੁਆਰਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਪਿੱਠ ਉੱਤੇ ਸੱਟ ਲੱਗੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਉਮਾਚਰਨ ਦੁਆਰਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸਰੀਰ ਉੱਤੇ ਸੱਟ ਲੱਗੀ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਆਪਣੇ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ, ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਅਤੇ 2 ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਉੱਤੇ

ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਸੀ; ਜਦੋਂ ਕਿ, ਪੀਡਬਲਯੂ 6 ਅਤੇ 7 ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਾਈਫਲ ਨਾਲ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਦੇਹਾਤੀ ਨਲਿਸ਼ੀ ਵਿੱਚ, ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਾਈਫਲ ਤੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ' ਤੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਸੀ। Ex.-P1 ਵਿੱਚ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਦਾ ਬਿਆਨ ਵਧੇਰੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਐਕਸ.-ਪੀ1 ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਪੀਡਬਲਯੂ 6 ਅਤੇ 7 ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪੀਡਬਲਯੂ 6 ਅਤੇ 7 ਦੇ ਸਬੂਤ ਅਨੁਸਾਰ, ਰਾਈਫਲ ਨਾਲ ਲੈਸ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2 ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਅਤੇ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੋ ਗੋਲੀਆਂ ਚੱਲੀਆਂ ਸਨ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਅਤੇ ਬਲਰਾਮ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

11. ਆਈ. ਡੀ. 1 ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਰਾਮ ਔਤਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬੰਦੂਕ ਦੀ ਗੋਲੀ ਦੀ ਸੱਟ ਲੱਗੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਪਿੱਠ ਉੱਤੇ ਡੇਢ ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਦਾ ਗੋਲ ਛੇਕ ਹੈ। ਰਾਮ ਲਖਨ (ਪੀਡਬਲਯੂ-15)-ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਇੱਕ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। 12 ਬੋਰ ਕਾਰਟ੍ਰੀਜ ਅਤੇ ਇੱਕ। 12 ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਖੋਖਾ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪੀਡਬਲਯੂ-15 ਨੇ ਦੋ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਵੀ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਜੋ ਬੰਦੂਕ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਬਦਬੂ ਛੱਡ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸਮੱਗਰੀ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਐਕਸ.-ਪੀ11- ਜ਼ਬਤੀ ਮੈਮੋ ਤਹਿਤ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3-ਉਮਾਚਰਣ (ਬਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ) ਜਿਸ ਨੂੰ ਏ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਵਾਹ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਕਿਸ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਲੱਗੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਮਾਚਰਨ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਹੀ ਮੰਨਿਆ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਸਬੂਤ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਉਮਾਚਰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

12. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਹਨ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਰਾਮ ਔਤਰ ਉੱਤੇ ਬੰਦੂਕ ਦੀਆਂ

ਗੋਲੀਆਂ ਕਿਸ ਨੇ ਚਲਾਈਆਂ ਸਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਬੰਦੂਕ ਨਾਲ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਕਾਇਮ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੰਮ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ (i) ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ; ਅਤੇ (ii) ਉਸ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ, ਅਪਰਾਧ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਨਿਰੰਤਰ ਸਬੂਤ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪੀਡਬਲਯੂ 1,2,6 ਅਤੇ 7. ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਰਾਈਫਲ ਨਾਲ ਲੈਸ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸਾਬਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਧਾਰਾ 34 ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲੈ ਕੇ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 30 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਸਹੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ।

13. ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਲਗਾਈ ਗਈ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ. 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ No.1-Rameshwar ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਬਾਕੀ ਮਿਆਦ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਜ ਤੋਂ ਛੇ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਕਰੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਦੇਵਿਕਾ ਗੁਜਰਾਲ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ

ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Tarun Mehra
Advocate